

Zarządzanie zdrowiem i bezpieczeństwem pracowników

Opis różnorodnych i rozbudowanych działań, które złożyły się na 14. ogólnopolską konferencję ATESTU trudno zamknąć w jednym artykule. W poniższej relacji nawiążemy do nich skrótowo, a rozszerzone omówienia wybranych merytorycznych zagadnień omawianych podczas konferencji będziemy prezentowali w kolejnych numerach* (w bieżącym można przeczytać relację z wycieczki technicznej do Muzeum Collegium Maius UJ wraz z pogłębionym omówieniem zagadnień bhp w muzealnictwie). Na pewno tak duże przedsięwzięcie nie udałooby się gdyby nie udział, pomoc, zaangażowanie, dobry humor i merytoryczne dyskusje wszystkich uczestników konferencji, a także życzliwość i wsparcie partnerów.

**ZARZĄDZANIE ZDROWIEM
I BEZPIECZEŃSTWEM
PRACOWNIKÓW**

**14. OGÓLNOPOLSKA
KONFERENCJA
MIESIĘCZNIKA
ATEST**

Nasza konferencja trwała jak zwykle trzy dni (15–17 listopada 2023 r.) i już po raz trzeci odbyła się w Krakowie. Zaczęliśmy w środę od warsztatów, w których po raz pierwszy wzięli udział wszyscy uczestnicy (poprzednio warsztaty były opcją dodatkową).

Warsztaty

„Dobrze zachować dystans, czyli pomiary dobiegów maszyn pod kontrolą” – zajęcia pod takim tytułem poprowadził **Mariusz Głowicki**, prezes firmy Elokon Polska, wraz ze współpracownikami. Zaprezentowali m.in. wymagania prawne dotyczące konieczności i okresowości pomiarów czasu zatrzymywania niebezpiecznych elementów maszyn, metody ustalania odległości minimalnych dla urządzeń ochronnych, a także unikalną w skali światowej aparaturę do takich pomiarów (tzw. dobiegometr).

Aleksandra Romel-Domarecka jako temat swoich warsztatów zaproponowała „Wizerunek, sukces zawodowy i zdrowie psychiczne w pracy służby bhp”. Zajęcia dotyczyły m.in. kształtowania wizerunku behapowca i prestiżu służby bhp,

Motto konferencji:

Nie można mieć nadziei na skierowanie świata ku lepszym drogom, o ile się jednostek nie skieruje ku lepszemu. W tym celu każdy z nas powinien pracować nad udoskonaleniem się własnym, jednocześnie zdając sobie sprawę ze swej odpowiedzialności za całość tego, co się dzieje w świecie.

Maria Skłodowska-Curie

budowania pozycji zawodowej oraz radzenia sobie ze stresem w pracy.

Włodzimierz Biel zaproponował dyskusję o zdrowiu w pracy i podczas warsztatów „Jak ocenić poziom i jakość zarządzania zdrowiem pracowników w zakładzie pracy?” zapoznał uczestników z narzędziem do wymiernej oceny jakości zarządzania zdrowiem w firmie. W grupach pracowali m.in. nad kwestionariuszem do oceny zarządzania zdrowiem w zakładzie pracy.

Czym zaskoczyć uczestników szkoleń bhp? Jak przedstawić temat bhp w ciekawy i angażujący sposób? Jak wyróżnić się na rynku szkoleń? Na te i inne pytania odpowiadali wraz z uczestnikami **Justyna i Ireneusz Pokładnikowie** podczas warsztatów „Twórz gry, buduj bezpieczeństwo – warsztaty z zastosowania gier na szkoleniach bhp”. Był też (ćwiczony w mniejszych grupach) behapowski escape room. W sumie spora dawka pomysłów do wykorzystania na własnych szkoleniach.

Wykłady

Sesje wykładowe moderowała **Małgorzata Majka**, współpracująca z ATESTEM od lat autorka licznych artykułów i analiz przepisów, współautorka „Angielskiego dla behapowców”.

„Błąd jako szansa na rozwój bezpieczeństwa pracy” – w wykładzie pod takim tytułem **Justyna Pokładnik** zastanawiała się, jak odejść od kultury

obwiniania i tworzyć kulturę odpowiedzialności, jak otoczenie wpływa na nasze zachowanie, jak uczyć się ze zdarzeń, wypadków, błędów? Natomiast **Włodzimierz Biel** nawiązał do swojego głośnego artykułu** w ATEŚCIE i tematem wystąpienia uczynił „Podstawowe prawa ludzkiej głupoty – ujęcie z perspektywy bhp”. Wykład prowokował do refleksji, w humorystyczny sposób pokazując całym niezabawne cechy czynnika ludzkiego w bhp.

Andrzej Oleśkiewicz wygłosił wykład pt. „Ewolucja czy rewolucja w świecie bezpieczeństwa maszyn? Od dyrektywy 2006/42/WE do rozporządzenia 2023/1230/UE – podsumowanie najważniejszych zmian”. Omówił zmiany, które z pewnością wpłyną na rynek maszyn, podnosząc poziom bezpieczeństwa, ale również stawiając przed producentami nowe wyzwania. **Jan Lipiarski** w dwóch wykładach zaprosił nas do świata bezpiecznej pracy na wysokości. Pierwszy z nich – „Co ma wisieć, nie utonie” – to był wykład „chodzony”, spontaniczna drama o wykonywaniu pracy na wysokości. Prowadzący wraz z uczestnikami konferencji rozwiązywali problem doboru środków do pracy na wysokości. Następnie J. Lipiarski odpowiadał na pytanie postawione w tytule drugiego wykładu: „Dlaczego drabiny są (nie)bezpieczne?”. Są, bo: stoi się je do złych celów, używa niezgodnie z przeznaczeniem, ludzie nieprawidłowo je obsługują, są źle zaprojektowane i wykonane, są w złym stanie technicznym.

„Zasady współpracy pomiędzy lekarzem sprawującym opiekę profilaktyczną nad pracującymi a służbą bhp” omówiła **Agnieszka Byś**, zwracając szczególną uwagę na nieprawidłowości najczęściej stwierdzane w trakcie kontroli podstawowych jednostek służby medycyny pracy, istotne dla prawidłowej oceny stanu zdrowia pracujących podczas profilaktycznych badań lekarskich. Natomiast **Agnieszka Klimecka** omówiła temat: „Substancje reprotoksydacyjne w środowisku pracy – nowe wyzwania”. Chodzi o te substancje, które mają niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz powodują toksyczność rozwojową potomstwa. Zostały włączone do przepisów dyrektywy mającej na celu ochronę pracowników przed zagrożeniem ich zdrowia i bezpieczeństwa wynikającym z narażenia zawodowego na działanie kancerogenów i mutagenów.

Magdalena Janc w wykładzie „Zarządzanie zdrowiem starzejących się pracowników” podkreśliła, że tym kwestiom w polskich firmach wciąż poświęca się za mało uwagi. A to właśnie działania podejmowane przez pracodawców, a także oczywiście system ochrony zdrowia, powinny odgrywać istotną rolę we wspieraniu zdrowego stylu życia i aktywnego przebiegu procesu starzenia się pracowników. **Grzegorz Łyjak** w swoim wykładzie omówił dwa tematy: „Sprawowanie nadzoru

nad wykonywaniem pracy. Nowe obowiązki dla użytkowników diizocyjanianów”. Odniósł się do formy oraz sposobu organizowania i sprawowania nadzoru przez pracodawców, zwłaszcza podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych. Poruszył też temat szkoleń dla użytkowników diizocyjanianów: jaka powinna być forma tych szkoleń, jakie kompetencje wykładowcy, czy szkolenia te powinna przeprowadzać służba bhp. Wykład **Aleksandry Romel-Domareckiej** – „Od specjalisty do eksperta: budowanie profesjonalnej pozycji w służbie bhp” – koncentrował się na roli budowania marki osobistej w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy i jej wpływu na zarządzanie bezpieczeństwem, a także zwiększanie zaangażowania pracowników i pracodawców w sprawy bhp poprzez budowanie osobistego autorytetu.

Networking – bezpieczeństwo jest najważniejsze

Networking na konferencji miał formę zajęć na stoiskach naszych partnerów. Jego celem było zapoznanie uczestników z najnowszymi produktami, które mogą być wykorzystane w zakładzie do poprawy warunków pracy, w tym ze środkami ochrony indywidualnej, sprzętem wspomagającym bezpieczne wykonywanie różnego rodzaju prac,

Ostatniego dnia konferencji odbyły się trzy wycieczki techniczne: do Muzeum Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego (relacja na str. 30), Zakładu Uzdatniania Wody Rudawa, Ekospalarni Kraków (do tych dwóch ostatnich wrócimy jeszcze na naszych łamach).

usługami w zakresie promocji i ochrony zdrowia, wydawnictwami, szkoleniami itp.

Podczas swobodnego networkingu na stoiskach uczestnicy rozwiązywali testy „Dowiedz się i odpowiedz” składające się z pytań przygotowanych przez partnerów, którzy ufundowali również nagrody rozlosowane na zakończenie drugiego dnia konferencji wśród osób, które poprawnie odpowiedziały na pytania. Wiedzę potrzebną do rozwiązania testów można było zdobyć na stoiskach naszych partnerów.

Na stoisku firmy **Elokon** można było zapoznać się z działaniem ELOStopTime – pierwszego na świecie urządzenia do pomiaru czasu zatrzymania maszyn, które wykorzystuje innowacyjną, bezkontaktową metodę pomiaru. Ten system pomiarowy pozwala na precyzyjne śledzenie ruchu maszyny, eliminując potrzebę mechanicznego połączenia z urządzeniem pomiarowym. Natomiast na stoisku firmy **Faraone** można było obejrzeć i przetestować m.in. Elevah 40 Move Picking – samobieżny wózek podnośnikowy do bezpiecznej kompletacji towaru do wysokości 4 m. Firma zaprezentowała nową wersję wózka, wykonaną

w całości z aluminium, łatwiejszą w obsłudze, bardziej zwrotną i ergonomiczną.

Spółka **Filter Service** zajmuje się badaniami laboratoryjnymi i produkcją materiałów filtracyjnych oraz indywidualnych środków ochrony układu oddechowego w postaci półmasek FFP1, FFP2, FFP3 oraz masek antysmogowych. Na stoisku można się było zapoznać właśnie z ofertą tych półmasek i wykonać testy ich dopasowania do konkretnych użytkowników. Na stoisku informacyjnym **Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera** można było zapoznać się z działaniami instytutu w zakresie ochrony zdrowia pracowników, a wśród nich z programem Praca Na Zdrowie (zarządzanie zdrowiem różnych generacji personelu firmy), będącym częścią Narodowego Programu Zdrowia.

Firma **Milwaukee** zaprezentowała rozwiązania wspierające system redukcji ryzyka zawodowego w zakresie technicznym i środków ochrony indywidualnej. Można było zobaczyć i testować odzież roboczą i podgrzewaną, rękawice ochronne, w tym odporne na przecięcia, zimowe, nakolanniki i wiele innych środków ochrony indywidualnej. **Prosawe** to jeden z największych w Polsce dystrybutorów

środków ochrony pracy, a także firma, która świadczy usługę outsourcingu bhp. Do zarządzania outsourcingiem stworzyła własne narzędzie informacyjne: Program MOR, który był prezentowany na konferencji. Prosawe we współpracy z firmą IVM Poland zaprezentował również demobusa, a w nim przegląd zaawansowanych maszyn vendingowych, służących m.in. do dystrybucji środków bhp.

Zmieniamy przepisy

Korzystając z tego, że na konferencji ATESTU spotkało się duże grono ekspertów i praktyków z przemysłu, rozpoczęliśmy dyskusję na temat zmian w naszym flagowym rozporządzeniu – w ogólnych przepisach bhp. Wstępem była dyskusja panelowa, w której wzięli udział doświadczeni praktycy, znawcy różnych obszarów behapowskich: **Grzegorz Łyjak, Piotr Kaczmarek, Małgorzata Majka, Andrzej Nowak**. Głosy ekspertów i uczestników

wskazały, że praca nad nowelizacją rozporządzenia jest potrzebna, ale nie będzie łatwa.

Będziemy pracowali nad propozycjami zmian – liczymy na głosy naszych czytelników i internautów. Można je przysłać e-mailem lub wpisywać w naszych mediach społecznościowych. W całym przedsięwzięciu chodzi o to, żeby przepisy były jak najbardziej jednoznaczne, co pozwoli na ich wdrażanie bez ponoszenia niepotrzebnych kosztów, a organom kontrolnym ułatwi ich nadzorowanie i ewentualne wydawanie trafnych i zrozumiałych decyzji administracyjnych.

Pogotowie ergonomiczne

Podczas konferencji działało „Pogotowie ergonomiczne”, w ramach którego porad udzielał i ratował w trudnych (ergonomicznie) sytuacjach dr inż. **Zbigniew Józwiak**, znany (m.in. z lamów ATESTU) ergonomista i popularyzator nauki. Dr Józwiak dyżurował na stoisku Instytutu Medycyny Pracy.

W ramach konferencyjnych rozrywek umysłowych firma **TAM** zorganizowała dodatkowy **konkurs w formie gry terenowej**. Na terenie hotelu rozwieszone zostały kody QR z zadaniami. Uczestnicy musieli je odnaleźć, zeskanować za pomocą telefonu, wykonać ukryte pod nimi zadania i nanieść wymagane informacje na kartę konkursową. Wśród autorów poprawnych odpowiedzi zostały rozlosowane nagrody ufundowane przez firmę TAM i redakcję ATEST.

Udział w wykładach i pozostałych zajęciach konferencyjnych był ostatnim etapem **szkolenia okresowego bhp** dla służby bhp – dla osób, które wybrały taką opcję podczas rejestracji. Trudno byłoby zgromadzić taką liczbę wykładowców, ekspertów, znawców rozwiązań behapowskich podczas standardowego szkolenia, więc połączenie konferencji ze szkoleniem daje dodatkową korzyść.

Stawiamy na rozwiązania systemowe

Doraźne działania behapowskie, gaszenie pożarów (bo wypadek, kontrola PIP, proces o odszkodowanie...), jeśli przynoszą jakikolwiek efekt, to na krótką metę. W działalności mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia w pracy potrzebne są rozwiązania systemowe. Niezbędne jest zarządzanie tymi obszarami – umiejętność ich osadzenie w procesie całościowego zarządzania

firmą, zdefiniowanie celów i sposobów ich osiągnięcia, określenie zasad stałego kontaktu z pracownikami i metod wpływania na ich zachowanie i postawy. Dlatego ubiegłoroczną konferencję poświęciliśmy zarządzaniu bezpieczeństwem i zdrowiem pracowników. Mamy nadzieję, że pokazała z jednej strony, jak dużo zależy od nas samych, jak wiele można osiągnąć budując zarządzanie bhp małymi krokami, choć z drugiej strony – jak wiele jeszcze jest w polskim bhp do zrobienia. ■

* Wcześniej, bo w listopadzie ubiegłego roku ukazał się artykuł Andrzeja Oleśkiewicza „Ewolucja czy rewolucja w świecie bezpieczeństwa maszyn? Od dyrektywy 2006/42/WE do rozporządzenia 2023/1230/UE – podsumowanie najważniejszych zmian” (ATEST 11/2023).

** „Jak podstawowe prawa ludzkiej głupoty mogą pomóc nam w poprawie bezpieczeństwa pracy?” (ATEST 6/2023).

PARTNERZY KONFERENCJI

ELOKON

Tarame
PRACUJ BEZPIECZNIE NA WYSOKOŚCI

FILTER SERVICE

INSTYTUT MEDYCZYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA

Milwaukee
Nothing but **HEAVY DUTY**

Polska Grupa **BHP**

prosave.pl

ZUS | ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH